

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 30.7.2018
Sayı : 96

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur.

Kanun Teklifimi bilgilerinize sunar, gereğini arz ederim. (26.07.2018)

Av. Fatma Kaplan Hürriyet
Kocaeli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	- Kadın, Erkek, Aile, Çocuk, Yaşlılar = Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Esas Komisyon	Adalet	
Tarih :	11 Ekim 2018	Esas No: 2/893

TSMM KANUNLAR VE KARARLAR BŞK LİĞİ
31 Temmuz 2018
Numara:

328558

GENEL GEREKÇE

Çocuk yaşta yapılan evlilikler temel bir toplumsal sorundur. Türk Medeni Kanunu ve Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri hem çocuk yaşta evlilikleri hem de çocuğun cinsel istismarı konusunda gerekli gördüğü önlemleri almaktadır. Ancak, bazı kanun maddelerinin içeriği sebebiyle, çocuk evliliklerin önü açılmakta ve bu da toplumumuzun kanayan yarası olan çocuk yaşta evliliklerin devam etmesine neden olmaktadır. Çocuğun bedensel ve ruhsal olgunluğa ulaşmadığı "erken yaşta evlilikleri" temel insan hakları ve kadına yönelik şiddetin en ağır biçimlerinden biri olarak çocuk hakları ve kadın hakları ihlalidir.

Erken evlilikler, özellikle kız çocuklarının bedensel ve psikolojik gelişimini olumsuz yönde etkileyerek sağlıksız ve küçük annelerin ortaya çıkmasına neden olmakta, kız çocuklarımız hayatın gerçek yüzüyle hazırlıksız olarak karşılaşmaktadır. Maddi ve manevi olarak muhtaç durumunda olan ergen çocukların evlenmesi ile çocukların eğitimleri kesintiye uğramakta, vasıflı olamadıkları için istihdam imkânlarından da yeteri kadar yararlanamamaktadırlar. Erken evlilikler daha çok kadın aleyhine sonuçlanmaktadır. Aile içi şiddet ve baskılara maruz kalınmakta, bunlarla beraber 'çocuk anneler', doğum riski, ya da kalıcı hastalıklar gibi ciddi risklerle de karşı karşıya kalmaktadırlar.

18 yaşından küçük bir anne, doğan bebeğin ilk yıl içinde ölme olasılığı 19 yaşından büyük bir annenin bebeğine göre yüzde 60 daha yüksek bir olasılıktır. Yaşasa dahi, beslenme yetersizliği, gecikmeli fiziksel ve bilişsel gelişme gibi bir takım sorunlarla karşılaşma olasılığı fazladır. Nitekim Türk Medeni Kanunu'nun 124'üncü maddesinde yer alan "Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple on altı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir" fıkra, olası bebek ölümlerinin de önünü açmaktadır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 20 Kasım 1989 tarih ve 44/25 sayılı Kararıyla kabul edilip imza, onay ve katılıma açılan Çocuk Hakları Sözleşmesi 49. maddeye uygun olarak 2 Eylül 1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye söz konusu sözleşmeyi 14 Eylül 1990 tarihinde imzalamış ve 9 Aralık 1994 tarihinde onaylamıştır. Bu Sözleşme uyarınca on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır. Ancak Türk Medeni Kanunu'nun 124'üncü, 126'ncı ve 128'inci maddelerinde yer alan ifadeler Türkiye'nin kabul ettiği BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne uymamaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile 18 yaşını doldurmayanların evlenmesinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır. İşbu kanun teklifi ile; 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 124'üncü maddesi ikinci fıkrasında yer alan, "Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple on altı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Olanak bulundukça karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir" cümlesinin kaldırılarak 18 yaşını doldurmayanların evlenmenin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu 126'ncı maddesi "Küçük, yasal temsilcisinin izni olmadıkça evlenemez" maddesinin kaldırılarak 18 yaşından küçük olanların evlenmesinin yasal temsilcinin iznine tabi olmaktan çıkarılması ve 18 yaşından evvel gerçekleşecek olan evliliklerin engellenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 3- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Hâkim, haklı sebep olmaksızın evlenmeye izin vermeyen yasal temsilciyi dinledikten sonra, bu konuda başvuran küçük veya kısıtlının evlenmesine izin verebilir" cümlesini içeren 128'inci maddesindeki 'küçük' kelimesinin kaldırılarak yine 18 yaşından küçük evliliklerin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
İLİŐKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 124’üncü maddesi birinci fıkrası aŐaĐıdaki Őekilde deĐiŐtirilmiŐ, ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıŐtır.

“Erkek veya kadın 18 yaşını doldurmadıkça evlenemez.”

MADDE 2- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 124’üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıŐtır.

MADDE 3- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 128’inci maddesinde yer alan “kk veya” ibareleri madde metninden kaldırılmıŐtır.

MADDE 4- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

